

“ORDBLINDHED HAR ALDRIG VÆRET EN STOPKLODS”

Historier om ordblindhed - Murermester Jonas Bay

Som barn var Jonas glad for at gå i skole, men diagnosen som ordblind skabte bump på vejen gennem midthalfemsernes uddannelsessystem. Alligevel har Jonas aldrig set ordblindhed som en stopklods, og i dag er han selvstændig murer med en succesfuld virksomhed.

31-årige Jonas Bay er manden bag det succesfulde firma Murermester Jonas Bay. Til trods for en diagnose som ordblind er det lykkedes Jonas Bay at finde vej gennem uddannelsessystemet og stifte egen murer virksomhed. Dagligdagen byder både på praktisk arbejde blandt svendene med murerskeen i hånden, men også utallige timers skrivebordsarbejde. Dem kan Jonas ikke komme gennem uden hjælp fra sin kone. Selvom han efterhånden kan læse og skrive til husbehov, som han selv udtrykker det, er det tidskrævende og tungt arbejde.

Ordblind i midthalfemsernes folkeskole

Jonas' folkeskoletid er præget af, at man i halvfemserne endnu ikke rigtig har fundet ud af, hvad det vil sige at være ordblind. Hverken de økonomiske ressourcer eller kendskabet til ordblindhed rækker langt i datidens folkeskole. Så da Jonas' lærere i 3. klasse opdager, at han ikke kan følge med sine klassekammerater, når det kommer til at læse og stave, lyder startskuddet til en skolegang, der byder på adskillige mere eller mindre kvalificerede støttetilbud.

Jonas når at starte i 8. klasse, inden han møder en lærer, der er uddannet til at arbejde med ordblindeelever. Svendborg Kommune har egentlig slet ikke et tilbud til ordblinde elever, da Jonas efter 7. klasse afslutter forløbet på den lokale folkeskole på Tåsinge. Det synes Jonas' far er for dårligt, og han bruger sin sommerferie på at gå politikerne i bedende. Det resulterer i, at de opretter en klasse for elever med læsevanskeligheder. Klassen får hurtigt en lang venteliste, men Jonas bliver heldigvis en del af den.

For første gang i sin folkeskoletid oplever Jonas en klar forbedring i hans evner til at læse og skrive. Efter 9. klasse forsætter han i 10. klasse på ganske almindelige vilkår. Jonas glæder sig over for første gang siden 3. klasse at blive en del af et helt almindeligt klassefællesskab, hvor han ikke bliver revet ud af dagligdagen for at gå til ekstraundervisning. Da skoleåret går på hæld, kommer han ud med et karakterblad, der byder på alt fra 03 i dansk til 11 i matematik.

Misforstået godhed

Jonas har fra barnsben været ambitiøs og haft mod på livet, men på grund af hans ordblindhed

er det først, da han starter i lære som murer, at han møder et fællesskab, hvor han får lov til at knokle på og blive dygtig.

Faktisk var der slet ikke lagt i ovnen til, at Jonas skulle have en uddannelse, da han afsluttede 9. klasse. I stedet for besøg på forskellige ungdomsuddannelser blev Jonas og hans klassekammerater tilbudt et kursus i kontanthjælp og førtidspension af kommunen.

Det er et eksempel på, hvordan Jonas flere gange i sit uddannelsesforløb støder på det, han kalder misforstået godhed fra skolesystemets side. Man ønsker at skærme ham og andre ordblinde fra nederlagsoplevelser ved ikke at stille for høje krav eller ligefrem fritage dem fra den vanskelige danskundervisning. Men ordblindhed får ikke lov at blive en stopklods for Jonas, der er fuld af ambitioner. Det er en udfordring, der betyder, han skal bruge længere tid end andre, når der skal læses og skrives. Tid, som er kostbar, når den skal findes mellem timerne på byggepladsen og samværet med familien.

Hjælpemidler - fra UFO til Iphone

I dag findes der adskillige hjælpemidler, der nemt læser op og omsætter tale til skrift, men bort set fra hans Iphone er Jonas ikke rigtig blevet fortrolig med dem. Virkeligheden var en anden dengang i halvfemserne, hvor hjælpemidlerne nærmest var en form for rumskibe, der landede i klasselokalerne, uden at nogen vidste, hvordan de skulle bruges. Også i Jonas' klasselokale stod en dyrt indkøbt computer med syntetisk tale og samlede støv. Da han startede på teknisk skole, blev han tilbudt en IT-rygsæk, der glimrede ved sit fravær, indtil det to årige grundforløb næsten var overstået. Det blev derfor et mål for Jonas at nå til et læseniveau, hvor han kunne klare sig nogenlunde uden hjælpemidler. Han oplever faktisk, at hans læseniveau forsat udvikler sig, selvom det efterhånden er mange år siden, han forlod skolen. Det er ikke desto mindre en tidskrævende omgang, når han efter dagene på byggepladsen skal hjem og bladre sig gennem flere hundredesider lange byggeopgaver med hjælp fra sin kone, når børnene er lagt i seng.

Gode råd til brug af hjælpemidler

- **Brug hjælpemidler til at skimme lange tekster**

Der findes et utal af forskellige hjælpemidler til oplæsning med forskellige læsestemmer. Vælg en stemme, der fungerer for dig og juster tempoet, så det passer til formålet med læsningen. Skal du skimme noget, så sæt læsetempoet op og marker indledningen af de forskellige afsnit, så du hurtigt kan danne dig et overblik.

- **Lad din Iphone læse op**

Iphones har en tale-funktion, som aktiveres i indstillinger. Se hvordan du får din Iphone til at læse op på min hjemmeside.

- **Få en personlig assistent**

Hvis du er ordblind og har egen virksomhed, kan du søge kommunen om tilskud til en personlig assistent, der kan hjælpe dig med de opgaver, som er for tidskrævende at løse for dig som ordblind. Måske har du allerede en ven eller kæreste, der hjælper dig, og så giver tilbuddet dig mulighed for at honorere deres arbejde.